

INSTRUKTIONER TILL GÅRDAR FÖR FÖREBYGGANDE AV AFRIKANSK SVINPEST

Afrikansk svinpest har spridit sig över nästan hela Europa, och risken för att sjukdomen sprider sig till Finland är ytterst stor. År 2023 upptäcktes afrikansk svinpest hos vildsvin i Sverige. Sjukdomen är mycket smittosam och det virus som förorsakar sjukdomen är mycket tåligt. Därför ska risken för att smittan sprids med människor tas på allvar. Om svinpesten sprids till ett svinhus, förorsakar det alltid stor skada för själva gården. Staten ersätter i lagen beskriven sanering och djurens värde, men produktionsförluster och utgifter för att på nytt få igång produktionen faller helt på gårdens eget ansvar. Slakteriernas gruppörsäkringar ersätter inte svinpest. Varje gård bär själv det slutliga ansvaret för smittskydd och i denna situation är det mycket viktigt att skydda sej för smitta!

Instruktioner till gårdarna för förebyggande av afrikansk svinpest:

1. Resor och transportmedel

Mer detaljerade allmänna instruktioner om utlandsresor finns via denna länk.
[\(anvisningar för utrikesresor\)](#)

Före resan:

- Ta reda på om afrikansk svinpest har upptäckts i destinationslandet (uppdaterad karta över [Europa](#) och [omgivande områden](#)) och identifiera eventuella riskområden.
- Undvik att resa till riskområden.

På väg:

- delta inte i vildsvinsjakt på smittområdet.

Efter resan:

- Icke upphettade svinköttsprodukter (kött, medvurst) från länder där afrikansk svinpest förekommer är riskprodukter.
- Import av svinkött och svinköttprodukter (inklusive vildsvinskött) från till exempel Estland till Finland är förbjuden.
- om du blir tvungen att besöka smittområdet med egen bil ska bilen tvättas genast du kommit tillbaka till Finland (även underredet). Samtidigt ska alla löstagbara mattor tvättas och desinficeras med ett medel som tar på virus (t.ex. Virkon-S). Fasta golvytor desinficeras t.ex. genom att lätt fukta dem med Virkon-S- lösning. Även ratten och övriga instrument och reglage i bilen ska samtidigt rengöras. Under 48 timmar ska man inte köra i närheten av svinhuset med en bil man rest med.

- Går inte med resekläder och reseskor i djurfaciliteter i hemland.

2. Besökare i svinhuset

- för gästbok och begär i den även en anteckning över när besökaren senast rest utomlands/ besökt ett svinhus utomlands
- om personen varit utomlands, ska det ha förflutit minst 48 timmar sedan personen kommit tillbaka till Finland, och under denna tid ska personen bytt kläder, ta dusch och badat bastu (om möjligt).
- besökare på grisgården får inte ta med sig mat till grisgården
- ha tillgängligt egen skyddsklädsel för besökare och se till att de tvättar och desinficerar sina händer i smittspärren innan de går in i svinhuset
- all persontrafik till svinhuset sker via smittspärren

3. I svinhuset anställda

- alla använder smittspärr (se punkten smittspärr)
- informera anställda om smittriskerna och området för smittrisk
- se till att arbetare, som kommer från smittriskområdet utomlands, inte har med sej egen mat från utlandet till svinhuset. De får inte komma till svinhuset innan 48 timmar förflutit från att de kommit in i landet och de bör använda svinhusets egna arbetskläder och skodon. Om den anställda besöker riskområdet med egen bil behöver du försäkra dej om att bilen tvättats enligt instruktioner innan den anställda återgår till arbetet (se punkten resor och transportmedel).

4. Smittspärr

- all persontrafik ska alltid gå via smittspärren
  - byt kläder och skodon i smittspärren
  - försäkra dej med smittspärren om att de skodon som används utanför svinhuset inte korsar de skodon som används inne i svinhuset
  - tvätta händerna i smittspärren eller använd åtminstone en lösning avsedd för desinfektion av händerna
  - det effektivaste sättet att minska på smittalstrare som flyttar sej med människor är att duscha då man går in i och då man lämnar svinhuset
  - det bör finnas en smittspärr vid alla ytterdörrar!
  - användningen av smittspärr gäller även utomstående personer, såsom rådgivare, veterinärer och reparatörer
- svinhusets arbetskläder tvättas och förvaras i svinhusbyggnaden
- ytterdörren hålls låst och på dörren finns ett telefonnummer, där ägaren eller den person, som sköter svinhuset, kan nås.

5. Lastningsutrymme

- i lastningsutrymmet ska finnas en tydlig gräns för hur långt in chauffören får komma:
  - antingen till dörren vid lastningsutrymmet eller in i lastningsutrymmet men inte in i svinhuset. Efter lastningen tvättas och desinficeras detta område (om utrymmet är kallt, används på vintern släckt kalk SL90 eller torrdesinfektionsmedel). Den person som tvättar utrymmer avlägsnar sej

yttre vägen efter tvätten och byter kläderna i smittspärren innan hen kommer tillbaka in i svinhuset

- i specialsituationer (t.ex. om ett djur går tillbaka ur transport) ska det område, där djuret rört sej, tvättas och desinficeras efter händelsen
- om det i svinhuset finns en dörr till varje avdelning, men inget lastutrymme, ska motsvarande åtgärder utföras vid varje lastningsdörr
- även lastningsvagnen ska tvättas och desinficeras efter varje användning

6. Döda djur

- kadavercontainern ska tömmas på minst 50m avstånd från svinhuset
- kadavercontainern används sakligt (döda djur läggs genast i containern)
- det är förbjudet att begrava kadaver på de områden där uppsamling av kadaver ordnas
- rekommendation till gårdar: kadaver överläts för utfodring av vilddjur endast om den som utfodrar vilddjuret gjort en anmälan till kommunveterinären
- kom själv ihåg att föra bok över de djur som överlåtits som foder för vilddjur samt över sista medicinering av dessa djur
- vilddjur får inte utfodras i närheten av svinhuset (rekommendation: på minst 2 km avstånd)

7. Foder, strö, konstgödsel

- använd inte foder eller strö som importerats från riskområden.
- om du använder utländskt foder, konstgödsel eller strö bör du följa strikta säkerhetsåtgärder:
  - upphettade produkter är i sej vanligen trygga (försäkra dej om hanteringssätt innan köp), men kom ihåg riskerna förknippade med förpackningsmaterial:
    - använd ett karantänlager för de produkter som hämtas till gården. Hämta inte ut pallar ur karantänen -returnera eller förstör dem
    - ge inte utländska fodersäckar som leksak åt svinen
- om varorna kommer med transportbil direkt från utlandet, ska bilen stå i karantän 48 timmar eller den får inte köra till gårdsplan.
- ordna mottagning av foder så, att foderbilschauffören inte behöver gå in i lagerutrymmet
  - om detta inte är möjligt, sprid släckt kalk eller torrdesinfektionsmedel på det område, där foderbilschauffören rör sej eller där lossningsröret för foder rört i golvet

8. Djurtransporter och övriga transporter

- tvätt av bil efter varje lass, medräknat tvätt av använda skyddskläder och –skodon samt deras transportutrymme. Stövlarna desinficeras.
- om möjligt ska chauffören reservera egna skyddskläder- och skodon för varje gård i transporten

- gården skyddar sig bäst genom att reservera egna skyddskläder och –skodon eller åtminstone plats för tvätt och desinficering av stövlar och händer till djurtransportpersonalen
- foder, gödsel och djurens transportrutter borde vara åtskilda från varann. Om de är omöjliga att sära, ska åtminstone transportrutten för gödsel vara åtskild eller ska den rengöras och kalkas omsorgsfullt med släckt kalk SL90 alltid efter att gödsel transporterats
- rutterna ska ha hårt botten och vara rena

9. Rekommendationer gällande gårdens smittskydd

- avdelningarna töms helt mellan uppfödningssomgångarna samt tvättas och desinficeras enligt följande:
  - blötläggning/ skumning med desinficerande tvättmedel, tvätt med varmhögtryckstvätt, torkning och slutdesinficering
  - desinfektionsmedel med ett pH på under 3,9 eller över 13,4 i brukslösningen är effektiva mot det virus som förorsakar afrikansk svinpest
- tvätt och desinfektion av lastningsutrymmen och –vagnar utförs omsorgsfullt efter varje användning
- gnagare och fåglar får inte komma in i svinhuset eller foderlagren; ett bekämpningsprogram behövs
  - vid ytterväggarna på svinhuset ska finnas ett minst 2m brett område fritt från växtlighet och saker för att bekämpa gnagare

10. I stora svinhus rekommenderas dessutom:

- ingärdning av svinhusområdet
- ingärdning eller skyddande av lastningsutrymme/ lastbryggan (t.ex. förhindra fåglar att komma till området)
- tömning av fodersäckar i karantänutrymme och förflyttning av foder t.ex. med säckmatare eller slutna spiral till svinhuset
- för servicepersonal egna, vanligast använda verktyg innanför smittspärren i svinhuset
- desinficering av alla saker innan de tas in i svinhuset
- packa upp sädsändning i "karantänrummet"